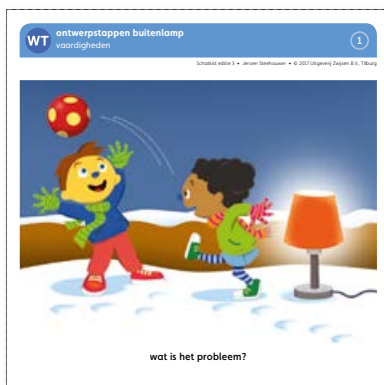

Spelen in het donker

MATERIAAL

- (schemer)lamp met stekker
- lijm
- schaar
- kopieerblad: ontwerpstappen buitenlamp (pdf)
- Schatkistkaarten 'donker' en 'de schemering' (pdf)

WOORDENSCHAT

de avond, middag, nacht, ochtend
donker
de lamp
het licht(je)
de stekker

overdag
het stopcontact
vanmorgen

de winterdag

de schemering
de schemerlamp

Met deze activiteit heb je – ook wanneer je niet met Schatkist werkt – een kant-en-klare les die je op elk moment kunt inzetten in je groep. We werken met Pompom, het centrale karakter in Schatkist, maar je kunt hier heel eenvoudig een andere knuffel of klapspop voor in de plaats gebruiken. De woordenlijst onder 'Woordenschat' bevat woorden die betekenisvol zijn voor dit anker. Ankers in Schatkist hebben een bepaald onderwerp (in dit geval 'Winter') en bevatten een reeks activiteiten voor kleuters. Dankzij de indeling in niveaus (ster, maan, zon voor groep 1 en 2) krijg je een inschatting van de moeilijkheidsgraad van de woorden. In de praktijk lopen deze niveaus door elkaar, dus zorg dat de kinderen alle woorden krijgen aangeboden.

Voorbereiding

Zet Pompom (of een andere klapspop) in de kring. Zet naast hem de schemerlamp met stekker. Print het kopieerblad 'Ontwerpstappen buitenlamp' en knip de kaarten uit. Leg ontwerpstep 1 klaar en de Schatkistkaarten 'donker' en 'de schemering'.

Introductie

Vraag de kinderen waarom ze denken dat de schemerlamp er staat. Vertel dat Pompom gisteren na het avondeten wilde voetballen buiten, maar dat het zo donker was dat hij de bal niet meer zag. Daarom haalde hij een lamp naar buiten, maar het bleef donker. *Hoe komt het dat die lamp het buiten niet doet?* Steek dan de stekker in het stopcontact. *Kun je dit ook buiten doen?* We gaan samen ontdekken hoe we buiten licht kunnen maken, zodat je ook na het avondeten buiten kunt voetballen.

Waarom kun je buiten niet goed met de bal spelen als er geen licht is? Heb je weleens buiten gespeeld toen het al donker was? Hoe vond je dat?

Kern

Vraag aan de kinderen of het al avond of nacht is als je na het avondeten wilt buitenspelen. Bespreek met de kinderen of ze weleens hebben meegemaakt dat het 's middags al donker was. Help hen met vragen als: *Toen je vanochtend wakker werd, was het toen licht of donker? Wanneer wordt het al een beetje donker? Kun je dan nog buiten spelen?* Pak en bespreek de Schatkistkaart 'de schemering'. *Weten jullie wat de schemering is? Kun je in de schemering nog buiten spelen?* Pak dan de Schatkistkaart 'donker'. *Kun je nog buiten spelen als het donker is? Wat kun je wel als het donker is? Kun je elkaar dan wel goed horen?* Maak tweetallen en laat de kinderen hun ogen sluiten en een minuut luisteren. Daarna vertellen de tweetallen aan elkaar wat ze hebben gehoord. Concludeer dat je wel iets kunt horen als je niets kunt zien.

Hoe kun je ontdekken waar je bent als je niets ziet? Probeer uit of voelen werkt. De kinderen sluiten weer hun ogen en geven elkaar een hand, aaien elkaar over de rug of tekenen iets op elkaars rug. Praat na afloop over je waarnemingen. *Als het donker is en je ligt in bed, hoe weet je dan waar je knuffel ligt? Welke geluiden hoor je 's avonds als je in bed ligt? Kun je ruiken als het donker is?*

Afsluiting

Concludeer dat je in het donker niet goed kunt zien, maar wel kunt luisteren, voelen en ruiken.

DOELEN

- ▶ wetenschap & technologie ▶ vaardigheden en denkwijzen ▶ verkennen
- ▶ kan het donker handelend met zintuigen verkennen en onderzoeken: exploreren.

- ▶ rekenen ▶ meten ▶ tijd
- ▶ kent de dagindeling.
- ▶ sociaal-emotionele ontwikkeling ▶ sociaal gedrag en ontwikkeling van sociale vaardigheid ▶ samenwerken en samenspelen
- ▶ voert samen met een ander kind een taak uit.

Tips en verdieping

Kleine kring

Preteaching: voer deze activiteit uit met de kinderen die het donker spannend vinden. De kinderen luisteren met gesloten ogen naar enkele geluiden, bijvoorbeeld: tikken op het raam, trommelen op de tafel. Ze wijzen naar de plek waar het geluid vandaan komt en raden wat het is. Daarna voelen ze aan voorwerpen met hun ogen dicht, bijvoorbeeld: een potlood, een boek, een stoeltje. Ze bespreken wat ze voelen. *Hoe vond je de spelletjes in het donker? Wat vond je fijn? Wat vond je minder fijn?*

Verwerking in de huishoek

De kinderen doen net alsof het ochtend, middag, avond en nacht is. Ze beelden uit wat ze dan doen.

Verwerking in de speelhoek

De kinderen creëren een donkere plek en spelen daar met een zaklamp.